สังคีตรังสรรค์จากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย

THAI COMPOSITIONS WITH THE CULTURAL-MELODIC ASPECT OF THE HAE RUA

ศิริลักษณ์ ฉลองธรรม* SIRILAK CHALONGTHAM*
ดุษฎี มีป้อม** DUSSADEE MEEPOM**
สุพรรณี เหลือบุญชู*** SUPUNNEE LEUABOONSHOO ***

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องสังคีตรังสรรค์จากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงจากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาเอกสาร ข้อมูลวิดีทัศน์ และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีไทย ด้านการเห่เรือ และด้านภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่า ทำนองเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค มี 4 ทำนอง คือ ทำนองเกริ่นเห่ ทำนองช้าละวะเห่ ทำนองมูลเห่ และทำนองสวะเห่ ซึ่งแต่ละทำนองมีการใช้ลูกคอและใช้กลวิธีที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทยสอดแทรกอยู่ด้วย เช่น การครั่นเสียง การปริบ การเอื้อนเสียง โปรยเสียง การใช้เสียงนาสิก ผู้วิจัยได้นำกระสวนทำนองและกลุ่มเสียงของทำนองเห่เรือมาสร้างสรรค์เพลงใหม่ จำนวน 1 ชุด คือ เพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ประกอบด้วยเพลงจำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงทีฆชาติปรารมภ์ เพลงหงสยาตร เพลงพวยภุชงค์ และเพลงธราธารภิรมย์ ผู้วิจัยได้ประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ในลักษณะของกาพย์เห่เรือ ประกอบด้วยโคลงสี่สุภาพจำนวน 1 บท และกาพย์ยานี 11 จำนวน 10 บท ที่กล่าวถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงดูแลเหล่าพสกนิกรไทย โดยผู้วิจัยถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์บทเพลงให้ผู้ฟังเกิดความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นค่านิยมของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีเนื้อหา 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 วชิรเกล้าเจ้าจอมราชา ช่วงที่ 2 ปวงประชาร่วมยินดี ช่วงที่ 3 ใต้ร่มพระบารมี และช่วงที่ 4 จักรีวงศ์ทรงพระเจริญ ในการประพันธ์ทำนองเพลงผู้วิจัยได้นำทำนองเห่มาสร้างสรรค์เป็นทำนองหลักในเที่ยวแรก จากนั้นจึงประพันธ์เป็นทางเปลี่ยนอีก 3 เที่ยว ได้แก่ ทางกรอ ทางพื้น และทางลูกล้อลูกขัด ทำให้ครบถ้วนตามลักษณะสำนวนของทำนองเพลงไทย และประพันธ์ทางร้องตามทำนองเที่ยวหลักโดยกำหนดให้บรรเลงเคล้าไปกับทำนองดนตรี

คำสำคัญ : สังคีตรังสรรค์/ ทำนองเห่เรือ/ การสร้างสรรค์บทเพลง

---

*นักศึกษาหลักสูตรศิลปดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, helppon@gmail.com.
*PhD Student, Doctor of Fine Arts Program in Music Graduate School, Faculty of Music and Drama, Bunditpatnasilpa Institute, helppon@gmail.com.
**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, dusmeepom@gmail.com.
**Asst. Prof., Faculty of Music and Drama, Bunditpatnasilpa Institute, dusmeepom@gmail.com.
***รองศาสตราจารย์, คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, supunneel@yahoo.com.
***Assoc. Prof., Faculty of Music and Drama, Bunditpatnasilpa Institute, supunneel@yahoo.com.
Received 24/03/2566, Revised 25/04/2566, Accepted 27/04/2566

Abstract

The Research on Thai Compositions with the Cultural-Melodic Aspect of the Hae Rua aims to compose a song from the melody of the He Rua in Thai culture. This research uses a qualitative method research involves collecting and analyzing documents, video data, and interviewing experts in Thai music, the He Rua, and Thai language aspects.

The study found that there are 4 melodies of the He Rua in the Royal Barge Procession, namely, Klernhe, Sharlawahe, Mulhe, and Sawahe melody. Each melody uses a tremolo and a technique of Thai song singing inserted, such as making Kran, Prip, Euan, Proi sounds and using the nasal sound. Researcher has taken the He Rua melodic characteristics to create the new composition, called the Tosarachamahachakriwong suites. It consists of 4 songs, namely, Thikachatpraram, Hongsayatra, Puayphuchong, and Tharatharnphirom. The researcher's song has been composed in the form of Kaphaerua poem. It consists of 1 verse of the Klong Sisupapa poem and 10 chapters of the Kapayani 11 with contents of observing the royal prestige and saying about the royal duties of King Vajiralongkorn in taking care of the Thai people. The researcher conveys those contents through the song to make the readers loyal to the King, which is the value of the Thai people from the past to the present. There are 4 ranges of content including Episode1, Wachiraklaochaochomracha, Phase 2, the people join in the joy, Phase 3, under the royal patronage, and Phase 4, Long live the Chakri monarchy. In composing a melody, the researcher has brought the melody of He to create a song on the first version. After that, another three versions for a changing way, namely, Thang Kraw, Thang Phaun, and Thang LooklorLookkhad, have been completely composed according to the characteristics of the Thai melody. Thang Rong has also been composed according to the first version melody and set to play along with to music.

Keywords: Thai Compositions/ Melodic Aspect of the Hae Rua/ the creative compositions

บทนำ

สังคมไทยในสมัยโบราณ นิยมตั้งถิ่นฐานบริเวณริมแม่น้ำเพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค ทำให้การเดินทางทางน้ำเป็นวิธีหนึ่งในการคมนาคมที่สำคัญ และด้วยการที่จะต้องโดยสารทางเรือเป็นระยะเวลานาน ๆ จึงเกิดกิจกรรมการเห่เรือเพื่อต้องการให้ผู้ที่เดินทางเกิดความเพลิดเพลิน ทั้งยังเป็นการให้จังหวะฝีพายเพื่อความสนุกสนานในการเดินทางยิ่งขึ้น การเห่เรือมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การเห่เรือเล่น และการเห่เรือหลวง แต่ในปัจจุบันการเดินทางทางน้ำได้เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม การเห่เรือเล่นระหว่างการเดินทางจึงเลือนหายจากวิถีชีวิตของชาวไทยไปคงไว้แต่การเห่เรือหลวง คือ การเห่เรือในงานพระราชพิธี ทำนองในการเห่เรือในกระบวนเรือพระราชพิธีพยุหยาตราทางชลมารค แบ่งออกเป็น 4 ทำนอง คือ เกริ่นเห่ ช้าลวะเห่ มูลละเห่ และสวะเห่ ซึ่งทำนองเกริ่นเห่เป็นการเห่ตามบทเกริ่นในโคลงสี่สุภาพที่มักเรียกว่า เกริ่นโคลง เพื่อเป็นการให้สัญญาณเตือนฝีพายให้อยู่ในท่าเตรียมพร้อม เมื่อจบเกริ่นโคลง จึงเห่ทำนองช้าลวะเห่ หรือเห่ช้า เป็นทำนองที่มีจังหวะช้า มีท่วงทำนองไพเราะ เป็นการให้สัญญาณเริ่มต้นเคลื่อนเรือในกระบวนทุกลำไปพร้อม ๆ กันอย่างช้า ๆ บทเห่นี้ขึ้นต้นว่า “เห่เอ่ย แล้วจึงเห่ทำนองมูลละเห่ หรือเห่เร็ว เป็นทำนองที่มีจังหวะเร็วขึ้น ลูกคู่จะรับคำว่า“ชะ ฮ้าไฮ้”และต่อท้ายบทว่า “เฮ้ เฮ เฮ เฮ... เห่ เฮ” เมื่อใกล้ถึงที่หมายพนักงานเห่จะเห่ทำนองสวะเห่ บทเห่ทำนองนี้ขึ้นต้นว่า ช้าแลเรือ ลูกคู่รับ เฮ เฮ เฮ เฮ โฮ้ เฮ โฮ้ วรรคสุดท้ายจบว่า “ศรีชัยแก้วพ่อเอ่ย” ลูกคู่รับ “ชัยแก้วพ่ออา” เรือพระที่นั่งก็จะเข้าเทียบท่าพอดี และสิ้นสุดการเห่เรือ

กาพย์เห่เรือเป็นวรรณกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการให้ความเพลิดเพลินระหว่างการเดินทางทางน้ำมาแต่เดิม เนื้อหาของกาพย์เห่เรือจะเป็นการชมธรรมชาติหรือสิ่งที่เพลิดเพลินใจของกวีในการเดินทาง เช่น การชมนก การชมเรือ การชมปลา การชมเครื่องคาวหวาน เมื่อกาพย์เห่เรือถูกนำมาใช้เป็นบทเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค จึงทำให้เนื้อหาของกาพย์เห่เรือเปลี่ยนไปตามลักษณะการนำไปใช้ในโอกาสที่แตกต่างกันไป กาพย์เห่เรือจึงสะท้อนภาพต่าง ๆ ของสังคมไทยในอดีต ได้แก่ ด้านความเป็นอยู่ ประเพณี ค่านิยม การศึกษา ศาสนา การปกครอง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ปัจจุบันทำนองเห่เรือและกาพย์เห่เรือยังคงเป็นที่รู้จักและได้รับการถ่ายทอดเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ด้วยลักษณะการใช้คำที่มีความสละสลวย ไพเราะเปี่ยมไปด้วยคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ และทำนองที่มีลักษณะเฉพาะ โอกาสที่ใช้ก็มีอยู่จำกัด ทำให้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงอรรถรส และในที่สุดจะคงเหลือเฉพาะในกระบวนเรือพระราชพิธีพยุหยาตราทางชลมารค จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างสรรค์เพลงไทยโดยนำทำนองเห่เรือและกาพย์เห่เรือมาสร้างสรรค์โดยใช้ความรู้ความสามารถในเรื่องของการประพันธ์เพลงไทยโดยประพันธ์บทร้อง ทางร้องและทางบรรเลง และการนำเสนอเพลงไทยด้วยวงดนตรีที่ผู้วิจัยประสมขึ้น ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านดนตรีไทยที่สร้างคุณค่าในมิติของการสร้างสรรค์ดนตรีอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ยังเป็นประโยชน์โดยตรงต่อระบบการศึกษาดนตรีไทยของชาติ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงจากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทำนองเห่ และกาพย์เห่เรือในวัฒนธรรมไทย จากเอกสาร ตำรา

งานวิจัย ข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ และข้อมูลภาคสนาม

- ข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กาพย์เห่เรือที่ปรากฏในวัฒนธรรมไทย ผู้ประพันธ์กาพย์เห่เรือ ลักษณะคำประพันธ์กาพย์เห่เรือ ทำนองเห่ ปรากฏการณ์ที่พบจากกาพย์เห่เรือ ลักษณะทำนอง โดยผู้วิจัยนำมารวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับงานวิจัย ที่นำไปสู่การศึกษาในรายละเอียดเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับทำนองเห่เรือจากกาพย์เห่เรือในวัฒนธรรมไทย

- ข้อมูลภาคสนาม การเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลหลักในการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยแจ้งผู้ให้ข้อมูลทุกคนทราบวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยและเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการเห่เรือพระราชพิธี ได้แก่

1. พลเรือตรี มงคล แสงสว่าง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ประจำพุทธศักราช 2543
2. นาวาตรี ณัฐวัฏ อร่ามเกลื้อ ข้าราชการบำนาญ สังกัดกองทัพเรือ พนักงานเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562
3. นายสมชาย ทับพร ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

การสัมภาษณ์ผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ได้แก่

1. นายอุทัย ปานประยูร ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
2. นายปี๊บ คงลายทอง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปการแสดง (ดนตรีไทย) พ.ศ. 2563 ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย (วรรณศิลป์)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพา ประเสริฐยิ่ง ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านภาษาไทย คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
2. ดร.ไชโย นิธิอุบัติ อาจารย์ภาษาไทย ภาควิชาการศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประพันธ์เพลงไทยและทางร้อง

1. นายไชยยะ ทางมีศรี ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทย ข้าราชการบำนาญสำนักการสังคีต
2. ดร.สิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พ.ศ. 2557
3. นางวัฒนา โกศินานนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทำนองเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562 และกาพย์เห่เรือที่ใช้ในการเห่เรือ

3) สร้างสรรค์เพลงจากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทยโดยใช้วิธีการวิจัยสร้างสรรค์ศิลป์ (Research and Creative Art) ตามแนวทางของรองศาสตรจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์ และตรวจสอบความเหมาะสมของบทร้องและทำนองเพลงโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. ดร.สิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พ.ศ. 2557

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพา ประเสริฐยิ่ง ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

3. นายสมชาย ทับพร ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

4) นำเสนอผลงานสร้างสรรค์บทเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ประกอบด้วยเพลงทีฆชาติปรารมภ์ เพลงหงสยาตร เพลงพวยภุชงค์ และเพลงธราธารภิรมย์

ผลการวิจัย

ในการสร้างสรรค์บทเพลงจากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ วิธีการสร้างสรรค์และการบรรเลงเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ดังนี้

จากกาพย์เห่เรือที่ผู้วิจัยประพันธ์ไว้ซึ่งประกอบด้วยโคลงสี่สุภาพที่กล่าวถึง พระรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองปวงชนชาวไทย พระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนทำให้พสกนิกรอยู่เย็นเป็นสุข และต่อด้วยกาพย์ยานี 11 ที่เป็นการชมพระบารมีที่อธิบายพระกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงดูแลเหล่าพสกนิกรชาวไทย ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นบทร้องเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ซึ่งแบ่งการนำเสนอเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์เป็น 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 วชิรเกล้าเจ้าจอมราชา ช่วงที่ 2 ปวงประชาร่วมภักดี ช่วงที่ 3 ใต้ร่มพระบารมี และช่วงที่ 4 จักรีวงศ์ทรงพระเจริญ

ในการสร้างสรรค์บทร้องจากทำนองเห่เรือของวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยมีแนวคิดในการกล่าวถึงพระราชกรณียกิจและพระเมตตาของพระมหากษัตริย์ของประเทศไทยรัชกาลที่ 10 ที่มีต่อพสกนิกรไทย จึงได้นำลักษณะสำนวนการประพันธ์ของกวีที่ผู้วิจัยศึกษา จำนวน 6 ท่าน มาใช้เป็นแนวทางในการประพันธ์บทร้อง ได้แก่ บทเห่ชมพระบารมีพระนิพนธ์ในพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ บทเห่ยอพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บทประพันธ์ของนายหรีด เรืองฤทธิ์ บทเห่สดุดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช บทประพันธ์ของนายมนตรี ตราโมท บทเห่สดุดีพระบรมราชจักรีวงศ์บทประพันธ์ของนายเสรี หวังในธรรม บทเห่สดุดีพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชบทประพันธ์ของนายภิญโญ ศรีจำลอง บทเห่สรรเสริญพระบารมีบทประพันธ์ของนาวาเอกทองย้อย แสงสินชัย ผู้วิจัยประพันธ์บทร้องในลักษณะของกาพย์ห่อโคลงซึ่งเป็นลักษณะของกาพย์เห่เรือ โดยขึ้นต้นด้วยโคลงสี่สุภาพ จำนวน 1 บท และกาพย์ยานี 11 จำนวน 10 บท ซึ่งในการประพันธ์กาพย์ยานี 11 ให้มีจำนวน 10 บท เพื่อให้สอดคล้องกับลำดับรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวในพระบรมราชจักรีวงศ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีเนื้อหาในการชมพระบารมีและกล่าวถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงดูแลเหล่าพสกนิกรชาวไทย โดยผู้วิจัยใช้กาพย์เห่เรือที่ประพันธ์ใหม่ถ่ายทอดให้ผู้อ่านเกิดความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นค่านิยมของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงใช้ชื่อว่า “เพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์” ซึ่งหมายถึง พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี และแบ่งช่วงตามจุดมุ่งหมายของบทร้องเป็น 4 ช่วง ได้แก่ วชิรเกล้าเจ้าจอมราชา ปวงประชาร่วมยินดี ใต้ร่มพระบารมี และจักรีวงศ์ทรงพระเจริญ ดังนี้

เพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์

ช่วงที่ 1 วชิรเกล้าเจ้าจอมราชา

พระไตรรัตน์ปกป้อง คุ้มครอง
ปวงเหล่าทวยเทพผอง ปกเกล้า
นารายณ์ร่ายฤทธิ์ปอง ปกปัก
ธ ดั่งองค์เทพเจ้า ไพร่ฟ้า อยู่เย็น
สรวมชีพขึ้นเหนือเกล้า วชิรเจ้าจอมพารา
ทรงเปี่ยมพระบุญญา ปวงประชาน้อมภักดี
สืบราชสันตติวงศ์ ธ-ธำรงค์คุณทวี
เดชะพระบารมี วงศ์จักรีจึงเกริกไกร

ช่วงที่ 2 ปวงประชาร่วมภักดี

สานต่อพระกรณี- ยกิจมีอยู่ทั่วไทย
สืบสานมองการณ์ไกล ชุบชีพให้ปวงประชา
ทรงเป็นดั่งหยาดทิพย์ เลื่อนลอยลิบจากนภา
ชโลมจิตทั่วพารา สุขถ้วนหน้าทั้งแผ่นดิน

ช่วงที่ 3 ใต้ร่มพระบารมี

พระเอยพระล้นเกล้า พิภพเจ้าจอมธานินทร์
ฟื้นฟ้าฟื้นแผ่นดิน ให้ภิญโญยิ่งโอราฬ
ปวงไทยสิเป็นสุข นิราศทุกข์ผองภัยพาล
สร้างไทยยิ่งยืนนาน จิตสมานรักแผ่นดิน
บ้านเมืองเรืองรุ่งโรจน์ เกียรติช่วงโชติให้ยลยิน
ดวงใจไทยทั้งสิ้น รักแผ่นดินรักจอมไทย
ด้วยรักแห่งปวงราษฎร์ ไทยทั้งชาติหลอมรวมใจ
เทิดทูนเหนือสิ่งใด ถวายไท้องค์ภูมินทร์

ช่วงที่ 4 จักรีวงศ์ทรงพระเจริญ

พระบารมีที่ทรงสร้าง ไม่ร้าร้างร่วงโรยริน
พสกไทยทั้งแผ่นดิน สำนึกอยู่มิรู้คลาย
ทวีโชคทวีสุข ปราศทุกข์สิ้นมลาย
ปวงไทยน้อมถวาย จักรีวงศ์ทรงพระเจริญ

ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ให้แต่ละช่วงใช้เพลงช่วงละ 1 เพลง รวมเป็น 4 เพลง และตั้งชื่อเพลง คือ เพลงทีฆชาติปรารมภ์ เพลงหงสยาตร เพลงพวยภุชงค์ และเพลงธราธารภิรมย์ โดยมีแนวคิดในการตั้งชื่อเพลงตามตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงการตั้งชื่อบทเพลงที่สร้างสรรค์จากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย
ที่มา : ผู้วิจัย

ชื่อบทเพลง	แนวคิดในการตั้งชื่อบทเพลง
ทีฆชาติปรารมภ์	ผู้วิจัยนำทำนองเกริ่นเห่ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการจัดกระบวนเรือ มาผนวกกับชื่อเรือพระที่นั่งอนันตนาคราชที่เป็นลำดับแรกของกระบวนเรือพระที่นั่ง จึงได้ตั้งชื่อว่า ทีฆชาติปรารมภ์ คำว่า ทีฆชาติ แปลว่า งู นาคราช ผู้วิจัยนำมาจากชื่อเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช ส่วนคำว่า ปรารมภ์ แปลว่า เริ่มต้น ผู้วิจัยนำมาจากทำนองเกริ่นเห่ที่เป็นการเริ่มต้น เพลงทีฆชาติปรารมภ์จึงมีความหมายว่า การเริ่มต้นเพลงด้วยพญานาคราช
หงสยาตร	ผู้วิจัยนำทำนองช้าละวะเห่ที่เห่เป็นสัญญาณให้กระบวนเรือพายอย่างพร้อมเพรียงแบบช้า ๆ มาผนวกกับชื่อเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ที่เป็นเรือทรงลำดับที่ 2 ของกระบวนเรือพระที่นั่ง จึงตั้งชื่อว่า หงสยาตร คำว่า หงส หมายถึง หงส์ ผู้วิจัยนำมาจากชื่อเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ คำว่า ยาตร แปลว่า การเดินกระบวน เพลงหงสยาตร จึงมีความหมายว่า การเดินกระบวนของหงส์แบบ ช้า ๆ สง่างาม สอดคล้องกับที่มาของทำนองช้าละวะเห่
พวยภุชงค์	ผู้วิจัยนำทำนองมูลเห่ หรือเรียกว่า เห่เร็ว สำหรับให้สัญญาณกระบวนเรือพายที่ขยับเพิ่มความเร็วมากขึ้น มาผนวกกับชื่อเรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ที่เป็นเรือทรงลำดับที่ 3 ของกระบวนเรือพระที่นั่ง จึงตั้งชื่อว่า พวยภุชงค์ คำว่า พวย แปลว่าเร็ว ผู้วิจัยนำมาจากการเห่เร็ว คำว่า ภุชงค์ แปลว่า นาค หมายถึง เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เพลงพวยภุชงค์ จึงมีความหมายว่า พญานาคที่มีความว่องไวรวดเร็วกระฉับกระเฉง
ธราธารภิรมย์	ผู้วิจัยนำทำนองสวะเห่ สำหรับเห่ช่วงสุดท้าย หรือเรียกว่า บทเก็บพาย มาผนวกกับชื่อเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณที่เป็นเรือพระที่นั่งรองลำดับที่ 4 ของกระบวนเรือพระที่นั่ง จึงตั้งชื่อว่า ธราธารภิรมย์ คำว่า ธราธาร หมายถึง พระนารายณ์ คำว่า ภิรมย์ แปลว่า ยินดี เพลงธราธารภิรมย์ จึงมีความหมายว่า พระนารายณ์ยินดีในความสำเร็จ

การประพันธ์ทำนองดนตรีและทางร้อง

ในการสร้างสรรค์ทำนองเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ผู้วิจัยได้ใช้หลักในการประพันธ์เพลงไทยและการให้ชื่อเพลงตามแนวทางของครูมนตรี ตราโมท โดยนำข้อค้นพบในการศึกษาทำนองเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคมาสร้างสรรค์โดยใช้จินตนาการของผู้วิจัย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดในการสร้างสรรค์ศิลป์ของรองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์

การประพันธ์ทำนองเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์

ผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีในการเห่เรือในทำนองที่ใช้ในการเห่เรือในปัจจุบัน มี 4 ทำนอง ได้แก่ ส่วนทำนองร้องก่อนการเห่เรือ ที่เรียกว่า เกริ่นเห่ ช้าละวะเห่ มูลเห่ และสวะเห่ จากนั้นผู้วิจัยได้นำกลวิธีในการขับร้องและลักษณะทำนองร้องที่ใช้เห่ของแต่ละทำนองมาสร้างสรรค์การประพันธ์ทำนองเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ ประกอบด้วยบทเพลง จำนวน 4 บทเพลง เป็นทำนองอัตราจังหวะสองชั้น โดยนำลักษณะกระสวนทำนองและกลุ่มเสียงของทำนองเห่มาสร้างสรรค์เป็นทำนองหลักเที่ยวแรก จากนั้นจึงประพันธ์เป็นทางเปลี่ยนอีก 3 เที่ยว คือ ทางกรอ ทางพื้น และทางลูกล้อลูกขัด ทำให้ครบถ้วนตามลักษณะสำนวนของทำนองเพลงไทย ดังนี้

การประพันธ์เพลงทีฆชาติปรารมภ์ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเสียงที่ใช้ในเพลงทีฆชาติปรารมภ์ให้เป็นกลุ่มเสียงเดียวกับทำนองเกริ่นเห่ คือ กลุ่มเสียง ซ ล ท x ร ม และกลุ่มเสียง ด ร ม x ซ ล มีเสียงที่พบว่ามีการใช้หลายครั้ง คือ เสียง มี โด หรือ โด มี และเป็นการใช้ระดับเสียงสูงเอื้อกับเสียงเห่ของผู้ชาย จากนั้นผู้วิจัยจึงประพันธ์ทำนองที่เป็นทำนองบังคับทางโดยใช้ทำนองที่มีเสียงยาว สลับกับการใช้ทำนองเสียงสั้น และมีการใช้ทำนองที่ลงก่อนจังหวะบ้างเพื่อสื่อถึงท่วงทำนองของการเกริ่นเห่ ที่มีการเอื้อนเสียงสั้นและเสียงยาวสลับการใส่คำร้องในบทประพันธ์ และสื่อให้เห็นภาพของกระบวนเรือที่เตรียมออกจากท่าเพื่อเตรียมจัดตั้งกระบวน มีการใช้ทั้งการพาย การคัดพาย การยกพายในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เรือแต่ละลำเคลื่อนที่ไปอยู่ยังจุดเริ่มต้นในกระบวนของแต่ละลำ ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 6 จังหวะหน้าทับ โดยผู้วิจัยใช้กลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม และ ด ร ม X ซ ล บางทำนองมีการใช้เสียง ล ท ด X ม ฟ สอดแทรกอยู่หลายแห่งตามลักษณะของทำนองเห่ที่มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียง นอกจากนี้ได้นำเสียงมีและเสียงโด หรือเสียงโดและเสียงมีเป็นคู่เสียงมาใช้ในประพันธ์โดยปรากฏตั้งแต่ประโยคที่ 2 ถึงประโยคที่ 6 เป็นต้นไปจนจบเพลง การใช้คู่เสียงนี้ ทำให้ทำนองเพลงทีฆชาติปรารมภ์มีความน่าสนใจ และมีลักษณะการใช้กลุ่มเสียงใกล้กับทำนองเห่เรือ ทำให้เกิดความไพเราะรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

เพลงทีฆชาติปรารมภ์

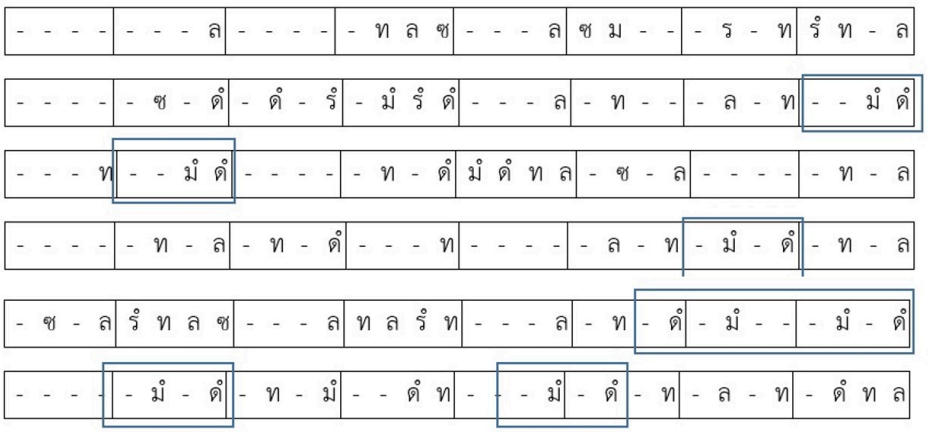

การประพันธ์ทำนองเพลงหงสยาตร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเสียงที่ใช้ในเพลงหงสยาตรซึ่งเป็นเพลงลำดับที่ 2 ของเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ให้มีความสอดคล้องกับเพลงทีฆชาติปรารมภ์ที่บรรเลงเป็นเพลงลำดับแรก จึงกำหนดขึ้นด้วยเสียงเร เป็นคู่ 4 กับเสียงลา ซึ่งเป็นเสียงลงจบเพลงทีฆชาติปรารมภ์ กลุ่มเสียงที่ใช้ คือ กลุ่มเสียง ซ ล ท x ร ม เป็นหลัก มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียง คือ กลุ่มเสียง ด ร ม x ซ ล ซึ่งห่างกันเป็นคู่ 4 เป็นคู่เสียงสัมพันธ์กัน จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกประพันธ์ทำนองที่เป็นทำนองบังคับทางโดยใช้ทำนองที่มีเสียงยาว สลับกับการใช้ทำนองใช้เสียงสั้นและลัก

จังหวะบ้าง มีสำนวนล้อเลียนกันบ้างเพื่อสื่อถึงท่วงทำนองของช้าละวะเห่ที่มีลูกคู่รับเป็นบางช่วง ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองในอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 4 จังหวะหน้าทับ ดังต่อไปนี้

เพลงหงสยาตร

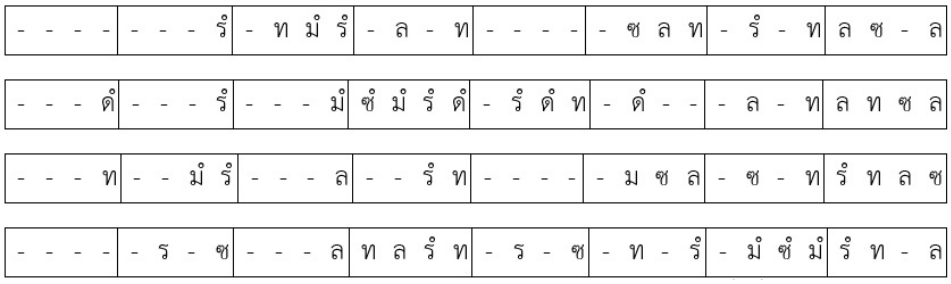

ผู้วิจัยประพันธ์ทำนองให้มีลักษณะเป็นสำนวนล้อเลียนกัน เพื่อสื่อถึงท่วงทำนองของช้าละวะเห่ที่มีลูกคู่รับเป็นบางช่วง ดังนี้

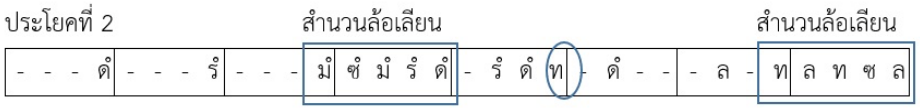

ประโยคที่ 2 ห้องที่ 3 - 4 และห้องที่ 7 - 8 ใช้สำนวนล้อเลียนกัน และมีการนำเสียงที ซึ่งไม่ใช่เสียงหลักในกลุ่มเสียงมาใช้ และเพื่อให้เกิดความสนิทสนมกลมกลืนเมื่อต้องเปลี่ยนกลุ่มเสียงกลับมาอยู่ในกลุ่มเสียงเดิมในห้องที่ 7 – 8

ประโยคที่ 3 ห้องที่ 1 - 2 และห้องที่ 3 - 4 ใช้สำนวนล้อเลียนกัน โดยมีกระสวนทำนองเหมือนกัน แต่ใช้ระดับเสียงต่างกัน การประพันธ์วรรคนี้ผู้วิจัยอาศัยโครงสร้างทำนองเห่เรือที่มีระดับเสียงเดียวกัน

ประโยคที่ 3

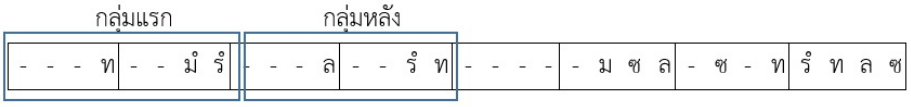

ประโยคที่ 4 วรรคหน้า และวรรคหลัง ใช้สำนวนล้อเลียนกัน โดยมีทำนองเหมือนกันทั้งต้นวรรค และท้ายวรรค เป็นทำนองในลักษณะวรรคถามและวรรคตอบ สอดคล้องการนำทำนองช้าละวะเห่ของต้นเสียงและลูกคู่ที่มีการร้องทวนกันและเปลี่ยนเสียงช่วงท้ายให้แตกต่างกันเพื่อลงจบ ดังนี้

การประพันธ์ทำนองเพลงพวยภุชงค์ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเสียงที่ใช้ในเพลงพวยภุชงค์ซึ่งเป็นเพลงลำดับที่ 3 ของเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ให้มีความสอดคล้องกับเพลงหงสยาตรที่บรรเลงเป็นเพลงลำดับที่ 2 จึงใช้กลุ่มเสียง ซ ล ท x ร ม เป็นหลัก มีการนำโน้ตเสียงรองมาใช้บ้างเพื่อใช้เชื่อมทำนองไปสู่เสียงหลัก จากนั้นผู้วิจัยจึงประพันธ์ทำนองที่มีลักษณะเป็นทำนองบังคับทางโดยใช้ทำนองที่มีเสียงยาว สลับกับการใช้ทำนองที่ลักจังหวะและใช้เสียงสั้นบ้าง มีสำนวนล้อเลียนทำนองมูลเห่ที่ลูกคู่ร้องสอดแทรกต้นเสียง ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 4 จังหวะหน้าทับ ต่อไปนี้

เพลงพวยภุชงค์

ประโยคที่ 1 ประโยคที่ 2 และประโยคที่ 3 วรรหน้า และวรรคหลัง ใช้ล้อเลียนเสียงลูกตกก่อนหน้า หรือเสียงลูกตกหลักในห้องที่ 4 หรือหรือที่ 8 เพื่อให้สอดคล้องกับการนำทำนองมูลเห่ที่ลูกคู่ร้องสอดแทรกการเห่ของต้นเสียง คือ คำว่า “ชะ” โดยใช้เสียงเรสูง และเสียงซอลแทนการร้องคำว่า “ชะ” ดังนี้

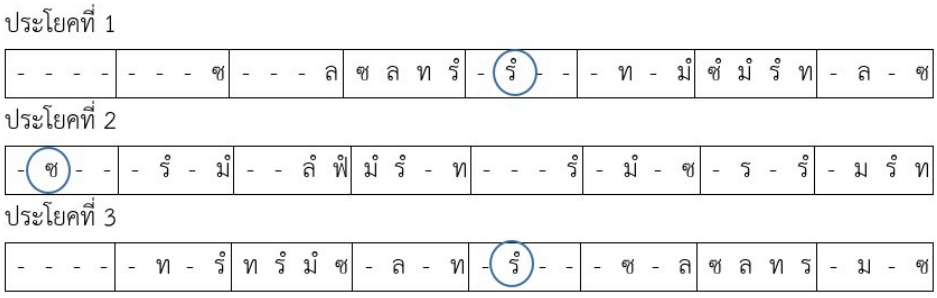

ประโยคที่ 4 ผู้ประพันธ์ใช้สำนวนเลียนแบบทำนองเห่ที่ลูกคู่รับต่อท้ายทำนอง ที่เป็นสัญลักษณ์ของการเห่เรือซึ่งได้ถูกนำไปใช้บ่อยครั้ง โดยทอนสำนวนให้มีความกระชับขึ้น และให้เหลือ 1 หน้าทับ โดยการนำทำนองวรรคหลังของทำนองเห่จากทำนองมูลเห่วรรคหลังมาใช้เป็นทำนองวรรคหน้าของประโยคที่ 4 เพลงและเพิ่มพยางค์ในห้องที่ 3 จาก 2 พยางค์เป็น 4 พยางค์ และดำเนินทำนองเดียวกันกับวรรคหลังของประโยคที่ 4 ให้ทำนองมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ของการเห่ ดังนี้

ทำนองเห่จากทำนองมูลเห่

คำร้อง	- - - -	- - - เฮ้	- - - -	- - - เฮ	- - - เฮ้	- - - เฮ	- เฮ - เห่	เฮฺ - เฮ
โน้ตเพลง	- - - -	- - - ท	- - - -	- - - ล	- - - ท	- - - ล	- ซ - ม	- ซ - ล

คำร้อง	- - - -	- - - เฮ	- - - เฮ	- - - เฮ	- - - เฮ้	- - - เฮ	- เฮ - เห่	- เฮฺ - เฮ
โน้ตเพลง	- - - -	- - - ม	- - - ม	- - - ม	- - - ฟ	- - - ม	- ร - ท	- ร - ม

ประโยคที่ 4 เพลงพวยภุชงค์

วรรคหน้า								วรรคหลัง							
-	-	-	ท	-	-	-	ล	ท	ล	ซ	ม	-	ซ	-	ล
-	-	-	ม	-	ฟ	-	ม	ฟ	ม	ร	ท	-	ร	-	ม

การประพันธ์ทำนองเพลงธราธารภิรมย์ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเสียงที่ใช้ในเพลงธราธารภิรมย์ซึ่งเป็นเพลงลำดับที่ 4 ของเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์ให้มีความสอดคล้องกับเพลงพวยภุชงค์ที่บรรเลงเป็นเพลงลำดับที่ 3 คือ กลุ่มเสียง ซ ล ท x ร ม เป็นหลัก มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียง คือ กลุ่มเสียง ล ท ด x ม ฟ โดยใช้เสียง ล ท ด และ ม เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของเสียงทำนองสวะเห่ มีสำนวนล้อเลียนกันบ้างเพื่อสื่อถึงท่วงทำนองของช้าละวะเห่ที่มีลูกคู่รับเป็นบางช่วง ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 4 จังหวะหน้าทับ และผู้วิจัยได้ประพันธ์ลูกตกในเพลงธราธารภิรมย์ จำนวน 2 เสียง คือ ลูกตกเสียงลา และลูกตกเสียงที ซึ่งสอดคล้องกับทำนองสวะเห่ที่ไม่มีการเคลื่อนที่ของทำนองมากนัก ดังนี้

-	-	-	-	-	-	ซ	-	-	-	ม	ร	ม	ซ	(ล)	-
-	-	-	ท	-	-	ซ	ล	-	ท	ล	ท	ซ	(ล)	-	-
-	ร	-	ล	ล	ล	-	-	ท	ร	ท	ล	ท	ซ	(ล)	-
-	-	-	ล	-	ร	-	ท	ล	ซ	-	ล	-	(ท)	-	-
-	ม	-	ด	ท	ล	ท	ด	-	ด	ม	ด	ท	ล	-	(ท)
-	ม	-	-	-	ล	-	ท	-	ล	-	ท	-	-	-	ท
-	-	-	ท	-	ล	-	ซ	-	ล	-	ม	-	ซ	-	(ล)
-	-	-	ร	-	-	-	ท	-	ร	-	ท	ล	ซ	-	(ล)

เมื่อประพันธ์เพลงทั้ง 4 เพลงเรียบร้อย จึงประพันธ์ทางเปลี่ยนทำนองเพลง จำนวน 3 เที่ยว โดยทางเปลี่ยนเที่ยวแรกเป็นทางกรอ ทางเปลี่ยนเที่ยวที่ 2 เป็นทางพื้น และทางเปลี่ยนเที่ยวที่ 3 เป็นทางลูกล้อลูกขัด ซึ่งใช้วิธีการประพันธ์จำนวน 10 วิธี ได้แก่ การเปลี่ยนกลุ่มเสียงของทำนองเพลง การเพิ่มพยางค์เสียงของทำนองเพลงให้ถี่ขึ้น การปล่อยจังหวะให้ว่างโดยไม่ใส่ทำนอง การเปลี่ยนลูกตกของทำนองเพลง การใช้เสียงยาว การใช้รูปแบบการลักจังหวะของทำนองเพลง การคงโครงสร้างของกระสวนทำนองเดิม การใช้ทำนองเท่าแปลงในการดำเนินทำนอง การใช้ทำนองเลียนแบบการร้องเห่ การใช้ทำนองล้อขัด แล้วจึงประพันธ์ทำนองเห่เพื่อเป็นทำนองเชื่อมในการบรรเลงเพลงทั้ง 4 เพลง ดังต่อไปนี้

ทำนองเห่ที่ประพันธ์ขึ้นใหม่

-	-	-	-	-	-	ล	-	-	-	-	-	-	ล	-	ท
-	-	-	-	-	-	รฺ	-	มฺ	-	รฺ	-	ท	-	ล	

-	-	-	-	-	-	รฺ	-	-	-	รฺ	-	-	-	ล	-
-	-	-	-	-	-	ล	-	-	-	รฺ	-	-	-	ดฺ	-
ท	-	ล	-	ซ	-	ล									

การประพันธ์ทางร้องเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์

ผู้วิจัยใช้การอ่านทำนองเสนาะโคลงสี่สุภาพเป็นการขึ้นต้นเพลงในช่วงแรก เนื่องจากทำนองเสนาะมีความไพเราะ จากนั้นจึงบรรเลงต่อด้วยทำนองเห่ที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยร้องใช้คำว่า เฮ ไปตามระดับเสียงของทำนองดนตรี

เพลงทีฆชาติปรารมภ์เป็นทำนองที่ผู้วิจัยได้รับแนวคิดมาจากทำนองเกริ่นเห่ ทางร้องใส่คำร้องเฉพาะท้ายประโยค และใช้วิธีการเอื้อนไปตามทำนองดนตรีสอดแทรกกลวิธีการขับร้อง ผู้วิจัยจึงเลือกคำที่เป็นสัญลักษณ์ของการเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมาครมาบรรจุเพิ่มเติม ทำให้เกิดความไพเราะและทำให้ผู้ฟังคาดเดาที่มาของเพลงได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น คือ คำว่า “เห่เอย” ในประโยคที่ 3 และคำว่า “พระเอย” ในประโยคที่ 4 และวิธีการขับร้องผู้วิจัยใช้วิธีการบรรเลงเคล้าไปกับทำนองเพลงทำให้เกิดความน่าสนใจให้กับผู้ฟังมากยิ่งขึ้น

เพลงหงสยาตรเป็นทำนองที่ผู้วิจัยได้รับแนวคิดมาจากทำนองช้าละวะเห่ ผู้วิจัยเลือกคำว่า “เห่เอย” ในตอนต้นประโยคที่ 1 ซึ่งเป็นคำเดียวกับทำนองช้าละวะเห่

เพลงพวยภุชงค์เป็นทำนองที่ผู้วิจัยได้รับแนวคิดมาจากทำนองมูลเห่ หรือเรียกว่า เห่เร็ว และเพื่อให้สอดคล้องกับทำนองมูลเห่ ทางร้องจึงมีคำร้องมากกว่าเพลงทีฆชาติปรารมภ์และเพลงหงสยาตร และมีการเอื้อนเล็กน้อย ผู้วิจัยใช้คำว่า “ชะ” ในวรรคหลังของประโยคที่ 2 และประโยคที่ 3 ซึ่งเป็นคำเดียวกับที่ลูกคู่ร้องสอดแทรกในทำนองมูลเห่ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอดแทรกสำเนียงที่พบในทำนองมูลเห่ไปในการออกเสียงคำร้องท้ายประโยคที่ 3

เพลงธราธารภิรมย์เป็นทำนองที่ผู้วิจัยได้รับแนวคิดมาจากทำนองสวะเห่ ทางร้องมีคำร้องเฉพาะท้ายประโยค และใช้วิธีการเอื้อนไปตามทำนองดนตรีสอดแทรกกลวิธีการขับร้อง เช่น การครั่นเสียง การปริบเสียง โปรยเสียง การใช้เสียงนาสิก และวิธีการขับร้องผู้วิจัยใช้วิธีการบรรเลงเคล้าไปกับทำนองเพลงทำให้เกิดความน่าสนใจให้กับผู้ฟังมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 QR Code โน้ตเพลงและ
ทางร้องเพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 2 QR Code การบรรเลงและขับร้อง
เพลงชุดทศราชามหาจักรีวงศ์
ที่มา : ผู้วิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ทางวิชาการ งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านดนตรีไทยที่สร้างคุณค่าในมิติของการสร้างสรรค์ดนตรีอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้ในการสอนการประพันธ์เพลงไทยในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาเกี่ยวการประพันธ์เพลงไทย

ประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทำนองเห่เรือและกาพย์เห่เรือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย งานวิจัยนี้นำเสนอข้อค้นพบในด้านทำนองเห่เรือและกาพย์เห่เรือ และยังนำเสนอผลงานสร้างสรรค์เชิงอนุรักษ์ จึงสามารถนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องสังคีตรังสรรค์จากทำนองเห่เรือในวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะทำนองเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคซึ่งเป็นพระราชพิธีที่สำคัญของชาติไทย และนำข้อค้นพบมาสร้างสรรค์เพลงจำนวน 4 เพลง และพบว่ายังมีดนตรีที่อยู่ในพระราชพิธีอื่นที่สำคัญของชาติไทยอีกหลายพระราชพิธี จึงสมควรศึกษาและนำมาสร้างสรรค์ในมิติต่าง ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

Banchongsinlapa, Orwan. Thai music arts. Bangkok: Institute of Thai Studies, 2003.
อรวรรณ บรรจงศิลป. *ดุริยางคศิลป์ไทย.* กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษา, 2546.

Chaimano, Bunluea. Poems Composing. Bangkok: Kasetsart University Press, 2006.
บุญเหลือ ใจมโน. *การแต่งคำประพันธ์.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.

Chaiseri, Phichit. *Composition of Thai songs.* Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2014.
พิชิต ชัยเสรี. *การประพันธ์เพลงไทย.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

Manlikamas, Kulap. *Literature Review*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Printing, 2005.
กุหลาบ มัลลิกะมาส. *วรรณคดีวิจารณ์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.

Ministry of Culture. *The Royal Barge Procession.* Bangkok: Amarin, 2021.
กระทรวงวัฒนธรรม. *ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2564.

Pidokrat, Narongchai. *Creative art theory. Handout for the course of Research Methods and Creation in Music Course Code 434-401, Doctor of Fine Arts Program in Music.* Bangkok: Bunditpatanasilpa Institute, 2019.
ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์. *ทฤษฎีการสร้างสรรค์ศิลป์ เอกสารประกอบการเรียนรู้รายวิชาระเบียบวิธีวิจัยและการสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ รหัสวิชา 434-401 ระดับดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรศิลปดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์.* กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562.

Tramot, Montri. *Characteristics of Thai.* Bangkok: Thai Wattanapanich, 1998.
มนตรี ตราโมท. *ลักษณะไทย.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

Tumchai, Thirayut. *"He ruea in the Royal Barge Procession."* Master thesis, Chulalongkorn University, 2006.
ธีรยุทธ ตุ้มฉาย. *"การเห่เรือในกระบวนพยุหยาตราชลมารค."* วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.